GROENLINKS

Beschouwingen Fractie GroenLinks -Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027

Met dank voor de goed leesbare begroting en meerjarenramingen die u ons heeft toegestuurd. Iedere jaar weer een hele prestatie om alle taken van de gemeente in één document samen te vatten en daar dan ook budgetten en ramingen aan te hangen. Dit zijn de momenten waarop je blij bent als je je alleen zorgen hoeft te maken over je eigen zakgeld.

Een document waarbij ook de kunst van het weglaten belangrijk is. Zo is in de aanbiedingsbrief de Kracht van Raalte niet bedoeld om uit te leggen dat we ook in Raalte al op 12 APRIL de biocapaciteit van de aarde hebben gebruikt die voor een jaar beschikbaar is. Deze roofbouw staat ook in onze gemeente aan de basis van klimaatverandering, de biodiversiteits- en stikstofcrisis. De ecologische voetafdruk is ook in Raalte meer dan 7 keer zo groot als de bio-capaciteit. We verbruiken 3,5 keer de natuurlijke hulpbronnen van de aarde en we hebben er maar één aarde. Maar deze begroting heeft het over andere crisissen.

De werkelijke kracht van Raalte bestaat uit een gezonde bodem, een groene leefomgeving , een gezond milieu en frisse lucht. Waarin goed noaberschap ook bij elkaar komt in samenhang met verschillende flora en fauna die we met name de laatste decennia grotendeels om zeep hebben geholpen. In onze gemeente maken we ons hard dat niemand tussen de wal en het schip valt. GroenLinks ziet dat graag breder zodat er ‘niets’ meer tussen de wal en het schip valt, zodat we niet alleen in verbinding staan met de samenleving maar dat de samenleving ook in verbinding staat met natuur, klimaat en biodiversiteit.

GroenLinks vindt het jammer dat de drie uitgewerkte opgaven in deze begroting in beperkte mate toewerken naar oplossingen voor de crisissen die inwoners op zich af zien komen. Waar staan we in 2030 met onze afspraken in de energietransitie? Wanneer hebben we de teloorgang aan biodiversiteit een halt toegeroepen en vanaf welk jaar werken we aan herstel? Zijn we in 2050 circulair en zetten we daarom nu al in op het gebruik van de juiste bouwmaterialen in de groei opgave? en hoe brengen we nu al de hoeveelheid restafval in stappen terug naar 0? Wat we willen is leuk, maar wat we nu al doen is leuker en moeten we later niet alsnog doen.

De ambities in sommige programma’s mogen wel wat ambitieuzer. Dat we in 2024 nog een beleidsplan duurzaamheid op moeten gaan stellen is laat, te laat.

De financiële positie van de gemeente Raalte is goed, met donkere vooruitzichten. Een ravijnjaar op komst waarbij we ook nog grote kostenposten voor ons uitgeschoven hebben. Het gemeentehuis, de onderwijshuisvesting en vervanging van apparatuur in het beheer en onderhoud. Dat geeft onzekerheden die niet alleen aan een ravijnjaar op te hangen zijn.

In deze beschouwing benoemen we ook enkele opvallende details. Een selectie waar we politieke wenkbrauwen bij optrekken.

In het kader van nieuw beleid (p30). Hadden versnelde investeringen in led voor de openbare verlichting niet tot grotere besparingen in energiekosten kunnen leiden?

En ook dit jaar staat er een eenmalige kostenpost van €140.000 voor achterstallig onderhoud van bomen. Was dit al niet opgelost?

We zijn blij met de buurtaanpak Langkamp. Water- en klimaatmaatregelen. Leidt dit er toe dat de Langkamp nu ook helemaal afgekoppeld wordt, er voldoende groen in de wijk komt, zoals we dat in 2050 zouden willen bereiken?

Dat onkruidbeheersing op verhardingen nieuw beleid is, blijft raar. Onkruidbestrijding is geen nieuw beleid, daar is niets nieuws aan. Mooi om te zien dat onkruidbestrijding nu structureel wordt?

Is de bestrijding van de Japanse Duizendknoop hier onderdeel van of vinden we dit ergens anders terug?

Op P32. Er wordt onderzoeksgeld gereserveerd voor kwaliteitsverbetering van bestaande bedrijventerreinen. Fijn dat het onderzocht wordt. Wat als de gebruikers zelf op onderzoek uitgaan, met een plan komen om te verbeteren en dat de gemeente dit onderzoeksgeld inzet om de voorgestelde verbeteringen te realiseren? Dat verbetert de kwaliteit direct en scheelt een boom aan papier aldus deze bijdrage van de korte klap commissie in de fractie van GroenLinks.

P56 . Er is extra geld nodig voor ecologisch bermbeheer. Dat juichen wij toe. Maar nog liever zien we dit in 2024 gerealiseerd dan te wachten tot 2025.

Zoals dat ook voor versnelling van de vervanging van openbare verlichting naar ledverlichting geldt. ‘Daarmee besparen we energie en verminderen we de uitstoot van CO2’. Briljant! Resultaat is dan een aanzienlijke besparing op de energiekosten. Zou het college in dit kader ook aandacht kunnen besteden aan de lichtvervuiling door te kijken hoeveel verlichting ook gewoon uit kan? We hebben niet voor niet lichtbeleid: verlichten waar het moet, donker waar het kan…en geen licht strooien.

P62 punt 9. We ondersteunen statushouders bij hun inburgering en integratie… Statushouders worden na verloop van tijd nieuwkomers. Dan valt de ondersteuning weg.

5.1 Nieuwkomers zijn meestal inwoners die werkervaring meenemen. Een deel daarvan kan door taalachterstand en gebrek aan sociale vaardigheden geen geschikte werkplek vinden. In 2023 is gestart met een integrale aanpak basisvaardigheden. Spannend ook voor deze groep nieuwkomers waar GroenLinks in het bijzonder aandacht voor gevraagd heeft. In 2024 wordt dit voortgezet. GroenLinks ziet uit naar de resultaten. Mogen we in 2024 een rapportage ontvangen met daarin speciale aandacht voor (beschermde) werkplaatsen ook voor nieuwkomers verwachten?

Programma 5 De gemeente Raalte wil in 2050 energieneutraal zijn en voldoen aan de afspraken uit het klimaatakkoord van Parijs. Dat kunnen we wel willen, maar relevant is wat we in 2024 en verder echt doen. Het komt niet vanzelf.

Het blijven uitvoeren van de huidige acties is naar mening van GroenLinks niet voldoende. We worden ingehaald door nieuwe inzichten, kunnen onze afspraken in de RES niet nakomen en het is de vraag of duurzame energie, isoleren en energie-besparen haalbaar is voor alle inwoners in Raalte.

GroenLinks kijkt uit naar de herziening van het duurzaamheidsbeleid. Stiekem hopen we op hogere ambities die beter passen bij deze tijd. Het wordt tijd dat we de afspraken in de RES niet verder uitdiepen maar gewoon nakomen. De afspraken uit de RES 1.0 &2.0 zijn duidelijk. De RES 3.0 komt er aan in 2024 en GroenLinks wil weten of Raalte ook hierop regie gaat voeren.

2.1. De samenwerking met lokale energie-initiatieven leiden dit jaar tot teleurstellingen. Niet haalbare businesscases voor zon op dak, afgeschoten projecten voor zon op land en marktpartijen die zich niet aan afspraken houden. Het schiet niet erg op. Liggen we nog wel op schema?

p.79 2.2 De warmtetransitie wordt gecontinueerd. Misschien heb ik ze gemist maar hebben we in Raalte bestaande goedlopende projecten die we voort kunnen zetten?

P80 Blij verast lezen we dat Raalte in 2030 op 60% hernieuwbare energie zit. Dat is na het ravijnjaar 2026. Hoe reëel is dit als we zien dat in deze raadsperiode zo'n 5 a 6% hernieuwbare energie wordt gerealiseerd en we de volgende raad met een dubbele ambitie van 10% per jaar opzadelen?

Programma 9 Bestuur en dienstverlening p113

Er wordt een piek verwacht voor de aanvraag van reisdocumenten. Een piek die 4 jaar duurt? Dat is toch geen piek meer? Dat is een plafond.

Is het mogelijk om de uitgifte van reisdocumenten te sturen/te spreiden?

Voorzitter ik begon mijn betoog met complimenten voor de wijze waarop deze begroting tot stand is gebracht. GroenLinks heeft dan wel vragen maar geen behoefte om veranderingen in de begroting door te voeren. We zullen deze begroting steunen.

Wel hebben we twee moties voorbereid waarin we het college willen oproepen om ambitieuzer te werk te gaan.

1. Woonopgave Groei toekomstbestendig te ontwerpen
2. Energieopgave Solar te benutten op onrendabele grond.

Ik wil graag deze Moties voorlezen.